

Kursplan

Nyare frikyrkohistoria och teologi, 10 högskolepoäng Free Church History and Theology, 10 credits

Kurskod	HS406	Giltig fr o m	Höstterminen 2021
Ämnesgrupp	Historisk-systematisk teologi	Fastställd	2021-03-16
Nivå	Avancerad nivå	Senast ändrad	2021-03-16

Innehåll och syfte

Skandinavien är djupt påverkat av det tänkande som växer fram i Europa under 1600- och 1700-talet. Detta är också den miljö i vilken väckelse- och frikyrkorörelser formas och de kommer på många sätt att vara med och påverka det framväxande samhället. Betydelsen av dessa rörelser har dock ofta kommit i skymundan i allmän kyrko- och samtidshistoria. Denna kurs önskar därför ge en fördjupad kunskap om denna historia och vad som kännetecknade dessa rörelsers liv och teologi. Kursen intresserar sig speciellt för hur dessa rörelser relaterar till den framväxande moderniteten och upplysningstänkandet. Hur förhåller sig deras teologi till de allmänna strömningar som dominerar i samtiden? Vilken roll spelade de i kampen för religionsfrihet och kvinnors rättigheter? Vad betydde deras församlingsliv för framväxten av ett levande civilsamhälle? Och vilka konsekvenser fick deras omfattande internationella missionsarbete? Kursen ger en bred kunskap om denna historia genom att studera situationen i både Norge, Danmark och Sverige och den ger därmed rikligt med material för fortsatta reflektioner kring kyrkans plats i dagens senmoderna Skandinavien.

Kursen samläses med en parallell kurs i masterprogrammet i praktisk teologi vid Ansgars Teologiska Högskola (MAL529).

Behörighet/förkunskaper

Kurser i teologi eller religionsvetenskap om minst 120 högskolepoäng varav minst 15 högskolepoäng i Tros- och livsåskådningsvetenskap på fortsättningsnivå (grundnivå 2), eller motsvarande. Dessutom krävs kunskaper i svenska och engelska motsvarande kraven för grundläggande behörighet.

Mål/förväntade studieresultat

Kunskap och förståelse

Vid kursens slut förväntas studenten

- ha ingående kunskap om modernitetens framväxt och kunna redogöra för vilken roll detta spelar för de framväxande väckelse- och frikyrkorörelserna.
- kunna redogöra för viktiga teologiska strömningar och frikyrkliga tänkare under denna period.

Färdighet och förmåga

Vid kursens slut förväntas studenten

- kunna identifiera och analysera de filosofiska villkoren för teologiskt arbete som formas under moderniteten,
- kunna använda erkända historiska metoder för att analysera och värdera utvecklingen i kyrka och samhälle under denna period,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Vid kursens slut förväntas studenten

- kunna dra lärdomar från kursens historiska studier för att ge konstruktiva och innovativa bidrag till att diskutera kyrkans nuvarande situation och uppgift.

Undervisning/arbetsformer

Kursen har tre koncentrerade undervisningsdagar i samverkan med den norska kursen som förbereds genom litteraturläsning. Efter dessa dagar sker ett eget fördjupningsarbete. Kursen startar och avslutas med lektioner via nätet.

Examination

- Deltagande i undervisningsdagarna. (1hp)
- Läsning av gemensam litteratur som förbereds genom två skriftliga rapporter. (4hp)
- Ett avslutande skrivet arbete kring kursens tema. (5hp)

Betyg

Som betyg på kursen används Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kursutveckling

Efter kursens slut genomför studenterna kursvärdering som sammanställs och kompletteras av kursansvarig lärare i en kursrapport som är tillgänglig för studentkåren. Kursen genomförs för första gången HT2021.

Litteratur

Nyare teologihistoria (ca 400 s)

Olson, R. E. 2014. *The Journey of Modern Theology: From Reconstruction to Deconstruction*. Illinois US: InterVarsity Press.

Eller

Simpson, C. B. 2016. *Modern Christian Theology*. London/New York: Bloomsbury T&T Clark.

Utvalda texter från:

McGrath, A., red. 2017. *The Christian Theology Reader*. 5th edition. Chichester: Wiley.

Nyare kyrkohistoria (totalt läses ca 500 s)

Alvarsson, J-Å, red. 2021. *Pentekostalism i Sverige på 2020-talet*. Skellefteå: Artos. (200 s)

Aronson, T. 2014. *Väckelserörelser i Sverige 1700–2000*. Uppsala: Areopagos. (60 s)

Aronson, T. 2021. *Maranata! Väckelse och samhällsförändring 1960-tal till 1990-tal*. Uppsala: EFS Budbäraren. Acta Johannelundensia 4. (300 s)

Bebbington, D.W. 1989. *Evangelicalism in Modern Britain: A History from the 1730s to the 1980s*. London: Unwin Hyman, s 1–74; 181–211; 271–276. (126 s)

Breistein, I. F. 2003. *Har staten bedre borgere? Dissenternes kamp for religionsfrihet i Norge 1891–1969*. Trondheim: Tapir forlag, s 31–70; 286–348; 370–432. (ca 160 s)

Breistein, I. F. 2010. ”Mellom underordning og likestilling”. *Norsk bruksteologi i endring: tendenser gjennom det 20. Århundre*. Redigerad av P. Repstad. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, s 149-170. (21 s)

Breistein, I. F. 2012a. ”Reform of Piety in Norway, 1780–1920”. *Piety and Modernity: The Dynamics of Religious Reform in Northern Europe, 1780–1920*. Redigerad av A. Jarlert. Leuven: Leuven University Press, s 307–325. (18 s)

Breistein, I. F. 2012b. ”Fra dissens til konsensus: økumeniske relasjoner og tilnæringsmåter i Norge etter 1970”. *Kirke, kultur, politikk: festskrift til professor dr. theol. Bernt T. Oftestad på 70-årsdagen*. Redigerad av K. Norseth och J. Schumacher. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, s 83–92. (9 s)

- Breistein, I. F. 2013. "De angloamerikanske vekkelsene og deres innflytelse på norsk frikirkelighet". *Forankring og fornyelse: Ansgarskolen 1913–2013*. Redigerad av H. Schuff, R. Salvesen och H. Hagelia. Kristiansand: Portal forlag, s 209–231. (20 s)
- Hegstad, H. 2001. "Den lavkirkelige vekkelsesbevegelse i Norge". *Nordiske folkekirker i opbrud: national identitet og international nyorientering efter 1945*. Redigerad av J. H. Schjrring. Århus: Aarhus Universitetsforlag, s 258–268. (10 s)
- Jarlert, A. 2012. "Reform in Sweden: From Confessional Provincialism towards World Ecumenism". *Piety and Modernity: The Dynamics of Religious Reform in Northern Europe, 1780–1920*. Redigerad av A. Jarlert. Leuven: Leuven University Press, s 286–306. (20 s)
- Josefsson, U. 2005. Liv och över nog: den tidiga pingströrelsens spiritualitet. Skellefteå: Artos förlag. (s 67–290)
- Råmunddal, L. 2003/2020. "Mot et nytt vekstparadigme? Om vekststrategier i norske frikirker med vekt på beskrivelse og vurdering av vekkelsestradisjonen". *Bygge kirke: bidrag til en teologi for menighetsutvikling*. Redigerad av L. Råmunddal. Kristiansand: Scandinavian Journal for Leadership & Theology PUBLISHING. (Opprinnelig publisert under tittelen: "Vekststrategier i norske frikirker". *Hva vil det si å være kirke?* Redigerad av T. Engelsviken och K. O. Sannes. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, s 139–155. (16 s)
- Stidsen, J. E. 2012. "The Dynamics of Reform of Piety in Denmark, c 1780–1820". *Piety and Modernity: The Dynamics of Religious Reform in Northern Europe, 1780–1920*. Redigerad av A. Jarlert. Leuven: Leuven University Press, (red.), s 265–285. (20 s)